32000D0368

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 19. května 2000,

kterým se opravuje směrnice 98/98/ES, kterou se po dvacáté páté přizpůsobuje technickému pokroku směrnice Rady 67/548/EHS o sbližování právních a správních předpisů týkajících se klasifikace, balení a označování nebezpečných látek

(oznámeno pod číslem K(2000) 1333)

(Text s významem pro EHP)

(2000/368/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na směrnici Rady 67/548/EHS ze dne 27. června 1967 o sbližování právních a správních předpisů týkajících se klasifikace, balení a označování nebezpečných látek [1], naposledy pozměněnou směrnicí Evropského parlamentu a Rady 1999/33/ES [2], a zejména na článek 28 uvedené směrnice,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Příloha VI směrnice 67/548/EHS obsahuje pokyny pro klasifikaci a označování nebezpečných látek a přípravků. Příloha VI byla naposledy pozměněna přílohou 4 směrnice 98/98/ES [3]. Oddíly 3.2.3, 3.2.8, 6.2 a 8 přílohy 4 směrnice 98/98/ES jsou neúplné. V důsledku toho je nezbytné změnit přílohu 4 směrnice 98/98/ES.

(2) Opatření stanovená v tomto rozhodnutí jsou v souladu se stanoviskem Výboru pro přizpůsobení technickému pokroku směrnic pro odstranění technických překážek obchodu na úseku nebezpečných látek a přípravků,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Příloha 4 směrnice 98/98/ES se nahrazuje přílohou tohoto rozhodnutí.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno členským státům.

V Bruselu dne 19. května 2000.

Za Komisi

Margot WALLSTRÖM

členka Komise

---

[1] Úř. věst. 196, 16.8.1967, s. 1.
[2] Úř. věst. L 199, 30.7.1999, s. 57.
[3] Úř. věst. L 355, 30.12.1998, s. 1.

PŘÍLOHA

„PŘÍLOHA 4

1.6 Údaje požadované pro klasifikaci a označování látek mohou být získány těmito způsoby:

a) pokud jde o látky, pro něž jsou požadovány informace specifikované v příloze VII, je většina údajů nezbytných pro klasifikaci a označování uvedena v základním souboru údajů. Tato klasifikace a označování musí být přehodnoceny, budou-li k dispozici další údaje (příloha VIII);

b) pokud jde o jiné látky (např. látky podle oddílu 1.5), mohou být podle potřeby údaje požadované pro klasifikaci a označování získány z řady různých zdrojů, například z výsledků předchozích zkoušek, z informací vyžadovaných mezinárodními pravidly pro přepravu nebezpečných látek, z informací převzatých z příruček a z literatury nebo z informací vyvozených z praktických zkušeností. V úvahu mohou být popřípadě také vzaty výsledky validovaných vztahů struktura/účinek a odborné posouzení.

Údaje požadované pro klasifikaci a označování přípravků mohou být získány těmito způsoby:

a) pokud jde o fyzikálně-chemické údaje, použitím metod specifikovaných v příloze V. V případě plynných přípravků mohou být použity výpočetní metody pro stanovení hořlavosti a oxidačních vlastností (viz kapitola 9);

b) pokud jde o údaje o účincích na zdraví:

— použitím metod specifikovaných v příloze V a/nebo použitím konvenčních metod podle čl. 3 odst. 5 písm. a) až i) směrnice 88/379/EHS, nebo v případě věty R 65 uplatněním pravidel podle bodu 3.2.3,

— jedná-li se však o hodnocení karcinogenních a mutagenních vlastností a toxicity pro reprodukci, použitím konvenčních metod podle čl. 3 odst. 5 písm. j) až q) směrnice 88/379/EHS.

Poznámka týkající se provádění zkoušek na zvířatech

Provádění zkoušek na zvířatech za účelem získání experimentálních údajů podléhá ustanovením směrnice 86/609/EHS týkající se ochrany zvířat používaných k experimentálním účelům.

1.7.2 *Použití kritérií pro hodnocení látky*

Kritéria pro hodnocení v této příloze jsou přímo použitelná, jestliže byly dotyčné údaje získány zkušebními metodami srovnatelnými s metodami popsanými v příloze V. V ostatních případech musí být dostupné údaje za účelem stanovení vhodné klasifikace a označení posouzeny porovnáním použitých zkušebních metod s metodami uvedenými v příloze V a s pravidly specifikovanými v této příloze.

V některých případech mohou existovat pochybnosti o použití příslušných kritérií, zejména pokud vyžadují odborné posouzení. V takových případech by měl výrobce, distributor nebo dovozce látku dočasně klasifikovat a označit na základě posouzení údajů odborně způsobilou osobou.

Aniž je dotčen článek 6, lze v případech, kdy bylo postupováno výše uvedeným postupem a existují obavy z možných nejednotností, navrhnout dočasné zařazení do přílohy I. Návrh by měl být předložen jednomu členskému státu a měl by být doprovázen příslušnými vědeckými údaji (viz také oddíl 4.1).

Podobně lze postupovat v případě, kdy se objeví informace zpochybňující správnost existující položky v příloze I.

2.2.2.1 Poznámky týkající se peroxidů

Vzhledem k výbušným vlastnostem jsou organické peroxidy nebo přípravky, jež je obsahují, ve formě, v jaké jsou uváděny na trh, klasifikovány podle kritérií v bodě 2.2.1, a to na základě zkoušek provedených metodami uvedenými v příloze V.

Pro stanovení oxidačních vlastností nelze v případě organických peroxidů použít metody v příloze V.

Organické peroxidy ve formě látek dosud neklasifikovaných jako výbušné se klasifikují jako nebezpečné na základě jejich struktury (např. R-O-O-H; R_1 — O-O-R_2).

Přípravky dosud neklasifikované jako výbušné se klasifikují za použití výpočetní metody založené na procentuálním obsahu aktivního kyslíku, viz oddíl 9.5.

Každý organický peroxid nebo přípravek, jenž ho obsahuje, dosud neklasifikovaný jako výbušný, se klasifikuje jako oxidující, jestliže peroxid nebo směs obsahují

— více než 5 % organických peroxidů, nebo

— více než 0,5 % aktivního kyslíku z organických peroxidů a více než 5 % peroxidu vodíku.

3.2.3 *Zdraví škodlivý*

Látky a přípravky se klasifikují jako zdraví škodlivé a přiřazuje se jim symbol nebezpečnosti ‚Xn' a označení nebezpečnosti ‚zdraví škodlivý' podle kritérií uvedených dále. Standardní věty označující specifickou rizikovost se přiřazují podle těchto kritérií:

R 22 Zdraví škodlivý při požití

Výsledky akutní toxicity:

— LD_{50} orálně, potkan: 200 < LD_{50} ≤ 2 000 mg/kg,

— diskriminační dávka, orálně, potkan, 50 mg/kg: 100 % přežití, ale zjevná toxicita,

— méně než 100 % přežití při 500 mg/kg orálně, potkan, při použití metody fixní dávky. Viz tabulka pro hodnocení ve zkušební metodě B.1 bis v příloze V.

R 21 Zdraví škodlivý při styku s kůží

Výsledky akutní toxicity:

— LD_{50} dermálně, potkan nebo králík: 400 < LD_{50} ≤ 2 000 mg/kg.

R 20 Zdraví škodlivý při vdechování

Výsledky akutní toxicity:

— LC_{50} inhalačně, potkan, pro aerosoly nebo částice: 1 < LC_{50} ≤ 5 mg/l za 4 hod.,

— LC_{50} inhalačně, potkan, pro plyny nebo páry:2 < LC_{50} ≤ 20 mg/l za 4 hod.

R 65 Zdraví škodlivý: při požití může vyvolat poškození plic

Kapalné látky a přípravky, které vzhledem ke své nízké viskozitě představují nebezpečí pro dýchací orgány člověka.

a) U látek a přípravků obsahujících alifatické lineární a cyklické uhlovodíky a aromatické uhlovodíky o celkové koncentraci rovné nebo větší než 10 % a majících buď:

   — dobu průtoku menší než 30 s ve 3 mm kelímku podle normy ISO 2431, nebo

   — kinematickou viskozitu naměřenou podle normy ISO 3104/3105 viskozimetrem s kalibrovanou skleněnou kapilárou menší než 7×10^{-6} m^2/s při 40 °C, nebo

   — kinematickou viskozitu naměřenou rotačním viskozimetrem podle normy ISO 3129 menší než 7×10^{-6} m^2/s při 40 °C.

   Látky a přípravky, které splňují tato kritéria, není nutno klasifikovat, je-li průměrné povrchové napětí větší než 33 mN/m při 25 °C, měřeno du Nouyho tensiometrem nebo zkušební metodou uvedenou v příloze V části A.5.

b) U látek a přípravků na základě praktických zkušeností u člověka.

R 40 Možné nebezpečí nevratných účinků

— existují závažné důkazy, že při jediné expozici příslušnou cestou, zpravidla ve výše uvedené oblasti dávek, je pravděpodobné nevratné poškození jiného druhu než uvedeného v kapitole 4.

Pro označení cesty příjmu a expozice se použije jedna z těchto kombinací: R 40/20, R 40/21, R 40/22, R 40/20/21, R 40/20/22, R 40/21/22, R 40/20/21/22.

R 48 Při dlouhodobé expozici nebezpečí vážného poškození zdraví

— při opakované nebo dlouhodobé expozici příslušnou cestou je pravděpodobné vážné poškození (zřetelná funkční porucha nebo morfologická změna mající toxikologickou významnost).

Látky a přípravky se klasifikují alespoň jako zdraví škodlivé, pozorují-li se tyto účinky na úrovni řádově

— orálně, potkan, ≤ 50 mg/kg (tělesné hmotnosti) za den,

— dermálně, potkan nebo králík, ≤ 100 mg/kg (tělesné hmotnosti) za den,

— inhalačně, potkan, ≤ 0,25 mg/l za 6 h a den.

Tyto směrné hodnoty je možno použít přímo, jestliže byly pozorovány těžké léze při subchronické (90denní) zkoušce toxicity. Při interpretaci výsledků subakutní (28denní) zkoušky toxicity by měly být tyto hodnoty zvýšeny přibližně třikrát. Je-li k dispozici zkouška chronické toxicity (dvouletá), měla by být zhodnocena případ od případu. Jsou-li k dispozici výsledky několika studií expozic s různou dobou trvání expozice, měly by být obvykle použity výsledky studie z nejdelší expozice.

Pro označení cesty příjmu a expozice se použije jedna z těchto kombinací: R 48/20, R 48/21, R 48/22, R 48/20/21, R 48/20/22, R 48/21/22, R 48/20/21/22.

3.2.3.1 Poznámky k těkavým látkám

U určitých látek s vysokou koncentrací nasycených par mohou být k dispozici informace o účincích, které vyvolávají obavy. Takové látky nelze klasifikovat podle kritérií pro účinky na zdraví uvedených v tomto pokynu (bod 3.2.3) nebo podle kritérií uvedených v bodě 3.2.8. Je-li však vhodný důkaz, že tyto látky mohou představovat při obvyklém zacházení a používání nebezpečí, může být v jednotlivých případech nezbytná klasifikace na základě přílohy I.

3.2.6.1 Zánět kůže

Podle uvedených kritérií se přiřadí následující standardní věty označující specifickou rizikovost:

R 38 Dráždí kůži

— látky a přípravky, které způsobí významný zánět kůže, jenž přetrvává po dobu nejméně 24 h po skončení nejvýše 4hodinové expoziční doby při stanovení na králíku metodou zkoušky kožní dráždivosti uvedenou v příloze V;

Zánět kůže je významný,

a) je-li střední hodnota příznaků buď tvorby erytémů a krust nebo tvorby edému větší nebo rovna 2 při započtení všech testovacích zvířat, nebo

b) v případě, kdy byla zkouška podle přílohy V provedena na třech zvířatech a nejméně u dvou zvířat byla při výpočtu jednotlivě pro každé zvíře zjištěna střední hodnota příznaků tvorby erytémů a krust nebo tvorby edému větší nebo rovna 2.

V obou případech by měly být pro výpočet středních hodnot použity všechny počty případů odečtené v jednotlivých odečítacích časech (24, 48 a 72 h).

Zánět kůže je rovněž významný, jestliže na konci doby pozorování přetrvává přinejmenším u dvou zvířat. Měly by být vzaty v úvahu zvláštní účinky, například hyperplazie, tvorba šupin, změna barvy, praskliny, tvorba strupů a vypadání srsti.

Příslušné údaje mohou být rovněž získány z neakutních studií na zvířatech (viz poznámky k R 48, oddíl 2 písm. d)). Tyto údaje se považují za významné, jsou-li pozorované účinky srovnatelné s účinky popsanými výše;

— látky a přípravky, které podle praktických pozorování na člověku způsobují ihned, po bezprostředním dlouhodobém nebo opakovaném styku významný zánět kůže,

— organické peroxidy, kromě případů, kdy jsou k dispozici důkazy o opaku.

Parestézie: parestézie způsobená u člověka po styku kůže s pesticidy skupiny pyrethroidů není považována za dráždivý účinek opravňující klasifikaci Xi; R 38. U látek, u nichž se má za to, že mají tento účinek, by však měla být použita S-věta S 24.

3.2.8 *Jiné toxikologické vlastnosti*

Látkám a přípravkům klasifikovaným ve smyslu výše uvedených bodů 2.2.1 až 3.2.7 nebo podle kapitol 4 a 5 se (na základě zkušeností získaných během sestavování přílohy I) přiřadí doplňkové standardní věty označující specifickou rizikovost podle těchto kritérií:

R 29 Uvolňuje toxický plyn při styku s vodou

Pro látky a přípravky, které při styku s vodou nebo vlhkým vzduchem uvolňují vysoce toxické nebo toxické plyny v potenciálně nebezpečných množstvích, například fosfid hlinitý, sulfid fosforečný.

R 31 Uvolňuje toxický plyn při styku s kyselinami

Pro látky a přípravky, které reagují s kyselinami za uvolňování toxických plynů v nebezpečných množstvích, například chlornan sodný, polysulfid barnatý. Pro látky používané spotřebitelem je vhodnější používat větu S 50 (Nesměšujte s… (specifikuje výrobce)).

R 32 Uvolňuje vysoce toxický plyn při styku s kyselinami

Pro látky a přípravky, které reagují s kyselinami za uvolňování vysoce toxických plynů v nebezpečných množstvích, např. kyanidy, azid sodný. Pro látky používané spotřebitelem je vhodnější používat větu S 50 (Nesměšujte s… (specifikuje výrobce)).

R 33 Nebezpečí kumulativních účinků

Pro látky a přípravky, u nichž je pravděpodobná kumulace v lidském těle a které mohou vyvolávat určité obavy, ale nelze pro ně dostatečně zdůvodnit použití věty R 48.

R 64 Může poškodit kojené dítě prostřednictvím mateřského mléka

Pro látky a přípravky, které jsou absorbovány ženami a které mohou mít vliv na laktaci nebo které mohou být přítomny (včetně metabolitů) v mateřském mléce v dostatečných množstvích k tomu, aby vyvolávaly obavy o zdraví kojeného dítěte.

Poznámky k použití této R-věty (a v některých případech věty R 33) jsou uvedeny v bodě 4.2.3.3.

R 66 Opakovaná expozice může způsobit vysušení nebo popraskání kůže

Pro látky a přípravky, které mohou vyvolávat obavy v důsledku vysoušení, odlupování nebo popraskání kůže, které však nesplňují kritéria pro R 38:

na základě

— buď praktického pozorování po normálním zacházení a použití, nebo

— příslušných důkazů týkajících se jejich předvídaných účinků na kůži.

Viz také body 1.6. a 1.7.

R 67 Vdechování par může způsobit ospalost a závratě

Pro těkavé látky a přípravky obsahující takové látky, které po vdechnutí způsobují jasné příznaky deprese centrálního nervového systému a které nejsou klasifikovány s ohledem na akutní inhalační toxicitu (R 20, R 23, R 26, R 40/20, R 39/23 nebo R 39/26).

Mohou být použity tyto důkazy:

a) údaje ze studií na zvířatech ukazující jasné známky deprese CNS, jako jsou narkotické účinky, letargie, ztráta koordinace (včetně ztráty reflexu rovnováhy) a ataxie, buď

   — při koncentracích/expozičních dobách nepřekračujících 20 mg/l za 4 h, nebo

   — je-li poměr účinné koncentrace po ≤ 4 h a koncentrace nasycených par (KNP) při 20 °C ≤ 1/10;

b) praktické zkušenosti u člověka (např. narkóza, ospalost, snížená pozornost, ztráta reflexů, ztráta koordinace, závratě) z dobře dokumentovaných záznamů za podmínek expozice srovnatelných s výše specifikovanými podmínkami pro zvířata.

Viz také body 1.6 a 1.7.

Další doplňkové standardní věty označující specifickou rizikovost jsou uvedeny v bodě 2.2.6.

4.1.2 Má-li výrobce, distributor nebo dovozce k dispozici informace, ze kterých vyplývá, že by látka měla být klasifikována a označena podle kritérií uvedených v bodech 4.2.1, 4.2.2 nebo 4.2.3, dočasně označí látku podle těchto kritérií na základě posouzení skutečností odborně způsobilou osobou.

4.1.3 Výrobce, distributor nebo dovozce co nejdříve předloží dokument shrnující všechny relevantní informace členskému státu, v němž je látka uváděn na trh. Tento souhrnný dokument by měl zahrnovat bibliografii obsahující všechny důležité odkazy včetně jakýchkoli příslušných nepublikovaných údajů.

4.1.4 Má-li dále výrobce, distributor nebo dovozce nové údaje, které jsou důležité pro klasifikaci a označování látky podle kritérií uvedených v bodech 4.2.1, 4.2.2 a 4.2.3, předloží tyto údaje co nejdříve členskému státu, v němž je látka uváděna na trh.

5.2.2 *Jiné než vodné prostředí*

5.2.2.1 Látky se klasifikují jako nebezpečné pro životní prostředí a jsou jim přiřazeny symbol nebezpečnosti ‚N' a standardní věta označující specifickou rizikovost podle těchto kritérií:

R 54: Toxický pro rostliny

R 55: Toxický pro živočichy

R 56: Toxický pro půdní organismy

R 57: Toxický pro včely

R 58: Může vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky v životním prostředí

Látky, které mohou na základě dostupných údajů o jejich vlastnostech, stálosti, kumulativní schopnosti a předvídanému nebo pozorovanému osudu a chování v životním prostředí představovat bezprostřední nebo dlouhodobé a/nebo opožděné nebezpečí pro strukturu a/nebo fungování jiných přírodních ekosystémů, než které jsou uvedeny v bodě 5.2.1. Podrobná kritéria budou vypracována později.

5.2.2.2 Látky se klasifikují jako nebezpečné pro životní prostředí a jsou jim přiřazeny symbol nebezpečnosti ‚N' a standardní věta označující specifickou rizikovost podle těchto kritérií:

R 59: Nebezpečný pro ozonovou vrstvu

Látky, které mohou na základě dostupných důkazů o jejich vlastnostech a jejich předvídaném nebo pozorovaném osudu a chování v životním prostředí představovat nebezpečí pro strukturu a/nebo fungování stratosférické ozonové vrstvy. Patří sem látky, které jsou uvedeny v příloze I nařízení Rady (ES) č. 3093/94 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu (Úř. věst. L 333, 22.12.1994, s. 1), a v jeho pozdějších změnových dokumentech.

6.2 **Standardní pokyny pro bezpečné zacházení s látkami a přípravky**

S 1 Uchovávejte uzamčené

— Použitelnost:

— vysoce toxické, toxické a žíravé látky a přípravky,

— Kritéria pro použití:

— povinná pro výše uvedené látky a přípravky, pokud jsou prodávány spotřebiteli.

S 2 Uchovávejte mimo dosah dětí

— Použitelnost:

— všechny nebezpečné látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

— povinná pro všechny nebezpečné látky a přípravky prodávané spotřebiteli, kromě látek klasifikovaných jako nebezpečné pro životní prostředí.

S 3 Uchovávejte na chladném místě

— Použitelnost:

— organické peroxidy,

— jiné nebezpečné látky a přípravky s bodem varu ≤ 40 °C.

— Kritéria pro použití:

— povinná pro organické peroxidy, pokud se nepoužije věta S 47,

— doporučená pro ostatní nebezpečné látky a přípravky s bodem varu ≤ 40 °C.

S 4 Uchovávejte mimo obytné objekty

— Použitelnost:

— vysoce toxické a toxické látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

— obvykle je omezena na vysoce toxické a toxické látky a přípravky, kde je žádoucí doplnit ji větou S 13; například pokud existuje nebezpečí vdechování a látka nebo přípravek by měl být skladován mimo obytné objekty. Tento pokyn se nevztahuje na správné používání látky nebo přípravku v obytných objektech.

S 5 Uchovávejte pod … (příslušnou kapalinu specifikuje výrobce)

— Použitelnost:

— pevné látky a přípravky podléhající samovznícení.

— Kritéria pro použití:

— obvykle je omezena na zvláštní případy, např. sodík, draslík nebo bílý fosfor.

S 6 Uchovávejte pod … (inertní plyn specifikuje výrobce)

— Použitelnost:

— nebezpečné látky a přípravky, které je nutno uchovávat v inertní atmosféře.

— Kritéria pro použití:

— obvykle je omezena na zvláštní případy, např. některé organokovové sloučeniny.

S 7 Uchovávejte obal těsně uzavřený

— Použitelnost:

  — organické peroxidy,

  — látky a přípravky, které mohou uvolňovat vysoce toxické, toxické, zdraví škodlivé nebo extrémně hořlavé páry,

  — látky a přípravky, které při styku se vzdušnou vlhkostí mohou uvolňovat extrémně hořlavé plyny,

  — vysoce hořlavé pevné látky.

— Kritéria pro použití:

  — povinná pro organické peroxidy,

  — doporučená pro ostatní výše uvedené oblasti použití.

S 8 Uchovávejte obal suchý

— Použitelnost:

  — látky a přípravky, které mohou prudce reagovat s vodou,

  — látky a přípravky, které při styku s vodou uvolňují extrémně hořlavé plyny,

  — látky a přípravky, které při styku s vodou uvolňují vysoce toxické nebo toxické plyny.

— Kritéria pro použití:

  — obvykle je omezena na výše uvedené oblasti použití, pokud je nutné posílit varování daná zejména větami R 14, R 15 a větou R 29.

S 9 **Uchovávejte obal na dobře větraném místě**

— Použitelnost:

  — těkavé látky a přípravky, které mohou uvolňovat vysoce toxické, toxické nebo zdraví škodlivé páry,

  — extrémně hořlavé nebo vysoce hořlavé kapaliny nebo plyny.

— Kritéria pro použití:

  — doporučená pro těkavé látky a přípravky, které mohou uvolňovat vysoce toxické, toxické nebo zdraví škodlivé páry,

  — doporučená pro extrémně hořlavé nebo vysoce hořlavé kapaliny nebo extrémně hořlavé plyny.

S 12 Neuchovávejte obal těsně uzavřený

— Použitelnost:

  — látky a přípravky, které v důsledku uvolňování plynů nebo par mohou způsobit roztržení nádoby.

— Kritéria pro použití:

  — obvykle je omezena na zvláštní případy uvedené výše.

S 13 Uchovávejte odděleně od potravin, nápojů a krmiv

— Použitelnost:

  — vysoce toxické, toxické a zdraví škodlivé látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

  — doporučená pro látky a přípravky, u nichž je pravděpodobné, že budou používány spotřebitelem.

S 14 Uchovávejte odděleně od … (vzájemně se vylučující látky uvede výrobce)

— Použitelnost:

— organické peroxidy.

— Kritéria pro použití:

— povinná a obvykle omezena na organické peroxidy. Může však být užitečná ve výjimečných případech, kdy může neslučitelnost látek vyvolat zvláštní nebezpečí.

S 15 Chraňte před teplem

— Použitelnost:

— látky a přípravky, které se mohou působením tepla rozkládat nebo které mohou vlivem tepla spontánně reagovat.

— Kritéria pro použití:

— obvykle je omezena na zvláštní případy, např. monomery, nepřiřadí se však, jsou-li již použity věty R 2, R 3 a/nebo R 5.

S 16 Uchovávejte mimo dosah zdrojů zapálení Zákaz kouření

— Použitelnost:

— extrémně hořlavé nebo vysoce hořlavé kapaliny a extrémně hořlavé plyny.

— Kritéria pro použití:

— doporučená pro výše uvedené látky a přípravky, nepřiřadí se však, jsou-li již použity věty R 2, R 3 a/nebo R 5.

S 17 Uchovávejte mimo dosah hořlavých materiálů

— Použitelnost:

— látky a přípravky, které mohou s hořlavým materiálem vytvářet výbušné nebo samovolně vznětlivé směsi.

— Kritéria pro použití:

— použitelná pro použití ve zvláštních případech, např. pro zdůraznění R 8 a R 9.

S 18 Zacházejte s obalem opatrně a opatrně jej otevírejte

— Použitelnost:

— látky a přípravky schopné vytvořit v obalu přetlak,

— látky a přípravky, které mohou tvořit výbušné peroxidy.

— Kritéria pro použití:

— obvykle je omezena na výše uvedené případy, kdy existuje nebezpečí poškození očí a/nebo když je pravděpodobné, že látky a přípravky budou používány spotřebitelem.

S 20 Nejezte a nepijte při používání

— Použitelnost:

— vysoce toxické, toxické a žíravé látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

— obvykle je omezena na zvláštní případy (např. arsen a sloučeniny arsenu; fluoracetáty), zejména pokud je pravděpodobné, že látky a přípravky budou používány spotřebitelem.

S 21 Nekuřte při používání

— Použitelnost:

— látky a přípravky, které při hoření uvolňují toxické produkty.

— Kritéria pro použití:

— obvykle je omezena na zvláštní případy (např. halogenované sloučeniny).

S 22 Nevdechujte prach

— Použitelnost:

— všechny zdraví škodlivé pevné látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

— povinná pro ty výše uvedené látky a přípravky, jimž je přiřazena věta R 42,

— doporučená pro ty výše uvedené látky a přípravky, které jsou dodávány ve formě vdechovatelného prachu a u nichž není známo nebezpečí pro zdraví plynoucí z tohoto vdechování.

S 23 Nevdechujte plyny/dýmy/páry/aerosoly (příslušný výraz specifikuje výrobce)

— Použitelnost:

— všechny zdraví škodlivé kapalné nebo plynné látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

— povinná pro ty výše uvedené látky a přípravky, jimž je přiřazena věta R 42,

— povinná pro látky a přípravky určené k použití stříkáním; vedle ní musí být uvedena věta S 38 nebo S 51,

— doporučená tam, kde je nutno upozornit uživatele na nebezpečí, které je spojené s vdechováním a které není uvedeno v přiřazených označeních specifické rizikovosti.

S 24 Zamezte styku s kůží

— Použitelnost:

— všechny zdraví škodlivé látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

— povinná pro ty látky a přípravky, jimž je přiřazena věta R 43, pokud jim nebyla také přiřazena věta S 36,

— doporučená tam, kde je nutno upozornit uživatele na nebezpečí při styku s kůží, které není uvedeno ve standardních větách označujících specifickou rizikovost (např. parestézie), jež je nutno přiřadit. Může však být použita pro zdůraznění těchto standardních vět označujících specifickou rizikovost.

S 25 Zamezte styku s očima

— Použitelnost:

— všechny zdraví škodlivé látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

— doporučená v případech, kdy je nezbytné upozornit uživatele na nebezpečí při styku s očima, které není uvedeno ve standardních větách označujících specifickou rizikovost, které musí být použity; může však být použita pro zdůraznění těchto standardních vět označujících specifickou rizikovost;

— doporučená pro látky, jimž je přiřazena věta R 34, R 35, R 36 nebo R 41 a u nichž je pravděpodobné, že budou používány spotřebitelem.

S 26 Při zasažení očí okamžitě důkladně vypláchněte vodou a vyhledejte lékařskou pomoc

— Použitelnost:

  — žíravé nebo dráždivé látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

  — povinná pro žíravé látky a přípravky a pro látky a přípravky, kterým již byla přiřazena věta R 41,

  — doporučená pro dráždivé látky a přípravky, kterým již byla přiřazena věta R 36.

S 27 Okamžitě odložte veškeré kontaminované oblečení

— Použitelnost:

  — vysoce toxické, toxické nebo žíravé látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

  — povinná pro vysoce toxické látky a přípravky, jimž byla přiřazena věta R 27 a u nichž je pravděpodobné, že budou používány spotřebitelem,

  — doporučená pro vysoce toxické látky a přípravky, jimž byla přiřazena věta R 27 a jež jsou používány v průmyslu; tento standardní pokyn pro bezpečné zacházení by však neměl být použit, je-li přiřazena věta S 36,

  — doporučená pro toxické látky a přípravky, jimž byla přiřazena věta R 24, a pro žíravé látky a přípravky, u nichž je pravděpodobné, že budou používány spotřebitelem.

S 28 Při styku s kůží okamžitě omyjte velkým množstvím … (příslušnou kapalinu specifikuje výrobce)

— Použitelnost:

  — vysoce toxické, toxické nebo žíravé látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

  — povinná pro vysoce toxické látky a přípravky,

  — doporučená pro ostatní látky a přípravky uvedené výše, zejména pro případy, kdy voda není nejvhodnější kapalinou pro opláchnutí,

  — doporučená pro žíravé látky a přípravky, u nichž je pravděpodobné, že budou používány spotřebitelem.

S 29 Nevylévejte do kanalizace

— Použitelnost:

  — extrémně nebo vysoce hořlavé kapaliny nemísitelné s vodou,

  — vysoce toxické a toxické látky a přípravky,

  — látky nebezpečné pro životní prostředí.

— Kritéria pro použití:

  — povinná pro látky nebezpečné pro životní prostředí a označené symbolem ‚N', u nichž je pravděpodobné, že budou používány spotřebitelem, pokud to není jejich určené použití,

  — doporučená pro jiné výše uvedené látky a přípravky, u nichž je pravděpodobné, že budou používány spotřebitelem, pokud to není jejich určené použití.

S 30 K tomuto výrobku nikdy nepřidávejte vodu

— Použitelnost:

  — látky a přípravky, které bouřlivě reagují s vodou.

— Kritéria pro použití:

  — obvykle omezena na zvláštní případy (např. kyselinu sírovou) a může být případně použita pro poskytnutí co nejjasnější informace, buď ke zdůraznění R 14, nebo jako alternativa k R 14.

S 33 Proveďte preventivní opatření proti výbojům statické elektřiny

— Použitelnost:

  — extrémně nebo vysoce hořlavé látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

  — doporučená pro látky a přípravky používané v průmyslu, které neabsorbují vlhkost. Prakticky se nikdy nepoužívá pro látky a přípravky uváděné na trh pro používání spotřebitelem.

S 35 Tento materiál a jeho obal musí být zneškodněny bezpečným způsobem

— Použitelnost:

  — všechny nebezpečné látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

  — doporučená pro látky a přípravky, u nichž je nezbytný zvláštní pokyn pro zajištění správného zneškodnění.

S 36 Používejte vhodný ochranný oděv

— Použitelnost:

  — organické peroxidy,

  — vysoce toxické, toxické nebo zdraví škodlivé látky a přípravky,

  — žíravé látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

  — povinná pro vysoce toxické a žíravé látky a přípravky,

  — povinná pro látky a přípravky, jimž byla přiřazena věta R 21 nebo R 24,

  — povinná pro karcinogeny, mutageny a látky toxické pro reprodukci kategorie 3, pokud nejsou tyto účinky vyvolány výhradně vdechováním látky nebo přípravku,

  — povinná pro organické peroxidy,

  — doporučená pro toxické látky a přípravky, u nichž není známa hodnota LD_{50} dermální, ale u nichž je pravděpodobné, že jsou při styku s kůží toxické,

  — doporučená pro látky a přípravky používané v průmyslu, které mohou poškozovat zdraví při dlouhodobé expozici.

S 37 Používejte vhodné ochranné rukavice

— Použitelnost:

  — vysoce toxické, toxické, zdraví škodlivé nebo žíravé látky a přípravky,

  — organické peroxidy,

  — látky a přípravky dráždící kůži nebo způsobující senzibilizaci při styku s kůží.

— Kritéria pro použití:

  — povinná pro vysoce toxické a žíravé látky a přípravky,

  — povinná pro ty látky a přípravky, jimž je přiřazena věta R 21, R 24 nebo R 43,

  — povinná pro karcinogeny, mutageny a látky toxické pro reprodukci kategorie 3, pokud nejsou tyto účinky vyvolány výhradně vdechováním látek nebo přípravků,

  — povinná pro organické peroxidy,

  — doporučená pro toxické látky a přípravky, u nichž není známa hodnota LD_{50} dermální, ale u nichž je pravděpodobné, že jsou při styku s kůží toxické,

  — doporučená pro látky a přípravky, které dráždí kůži.

S 38 V případě nedostatečného větrání používejte vhodné vybavení pro ochranu dýchacích orgánů

— Použitelnost:

  — vysoce toxické nebo toxické látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

  — obvykle omezena na zvláštní případy zahrnující používání vysoce toxických nebo toxických látek a přípravků v průmyslu nebo v zemědělství.

S 39 Používejte osobní ochranné pracovní prostředky pro oči a obličej

— Použitelnost:

  — organické peroxidy,

  — žíravé látky a přípravky, včetně dráždivých, které představují riziko vážného poškození očí,

  — vysoce toxické a toxické látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

  — povinná pro ty látky a přípravky, jimž je přiřazena věta R 34, R 35 nebo R 41,

  — povinná pro organické peroxidy,

  — doporučená tam, kde je třeba upozornit uživatele na nebezpečí při styku s očima, které není uvedeno v přiřazené standardní větě označující specifickou rizikovost,

  — obvykle omezena na výjimečné případy s vysoce toxickými a toxickými látkami a přípravky, u nichž existuje nebezpečí vystříknutí a je pravděpodobné snadné vstřebávání kůží.

S 40 Podlahy a předměty znečistěné tímto materiálem čistěte … (specifikuje výrobce)

— Použitelnost:

  — všechny nebezpečné látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

  — obvykle omezena na ty nebezpečné látky a přípravky, pro něž se voda nepovažuje za vhodný čisticí prostředek (např. kde je potřebná absorpce práškovým materiálem, rozpuštění rozpouštědlem atd.) a kde je ze zdravotních nebo bezpečnostních důvodů důležité uvést upozornění na štítku.

S 41 V případě požáru nebo výbuchu nevdechujte dýmy

— Použitelnost:

  — nebezpečné látky a přípravky, které při hoření uvolňují vysoce toxické nebo toxické plyny.

— Kritéria pro použití:

  — obvykle omezena na zvláštní případy.

S 42 Při fumigaci nebo rozprašování používejte vhodný ochranný prostředek k ochraně dýchacích orgánů (specifikaci uvede výrobce)

— Použitelnost:

  — látky a přípravky určené pro uvedené účely, které však mohou ohrozit zdraví a bezpečnost uživatele, pokud se neučiní patřičná preventivní opatření.

— Kritéria pro použití:

  — obvykle omezena na zvláštní případy.

S 43 V případě požáru použijte … (uveďte zde konkrétní typ hasicího zařízení. Zvyšuje-li riziko voda, připojte: ‚Nikdy nepoužívat vodu')

— Použitelnost:

  — extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé látky a přípravky.

— Kritéria pro použití:

  — povinná pro látky a přípravky, které ve styku s vodou nebo vlhkým vzduchem vyvíjejí vysoce hořlavé plyny,

  — doporučená pro extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé látky a přípravky, zejména pokud jsou nemísitelné s vodou.

S 45 V případě nehody, nebo necítíte-li se dobře, okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc (je-li možno, ukažte toto označení)

— Použitelnost:

  — vysoce toxické látky a přípravky,

  — toxické a žíravé látky a přípravky,

  — látky a přípravky způsobující senzibilizaci při vdechování.

— Kritéria pro použití:

  — povinná pro výše uvedené látky a přípravky.

S 46 Při požití okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc a ukažte tento obal nebo označení

— Použitelnost:

  — všechny nebezpečné látky a přípravky, kromě vysoce toxických, toxických, žíravých nebo nebezpečných pro životní prostředí.

— Kritéria pro použití:

  — povinná pro všechny výše uvedené látky a přípravky, u nichž je pravděpodobné, že budou používány spotřebitelem, s výjimkou, kdy neexistuje žádný důvod k obavám z požití, zejména dětmi.

S 47 Uchovávejte při teplotě nepřesahující … °C (příslušnou teplotu specifikuje výrobce)

— Použitelnost:

  — látky a přípravky, které jsou při určité teplotě nestabilní.

— Kritéria pro použití:

  — obvykle omezena na zvláštní případy (např. některé organické peroxidy).

S 48 Uchovávejte ve zvlhčeném stavu … (vhodnou látku specifikuje výrobce)

— Použitelnost:

  — látky a přípravky, které se po vyschnutí stávají velmi citlivými na jiskry, tření nebo nárazy.

— Kritéria pro použití:

  — obvykle omezena na zvláštní případy, například nitrocelulosy.

S 49 Uchovávejte pouze v původním obalu

— Použitelnost:

— látky a přípravky, které jsou náchylné ke katalytickému rozkladu.

— Kritéria pro použití:

— látky a přípravky náchylné ke katalytickému rozkladu, například některé organické peroxidy.

S 50 Nesměšujte s … (příslušné látky specifikuje výrobce)

— Použitelnost:

— látky a přípravky, které mohou reagovat se specifikovaným produktem za vzniku vysoce toxických nebo toxických plynů,

— organické peroxidy.

— Kritéria použití:

— doporučená pro výše uvedené látky a přípravky, u nichž je pravděpodobné, že budou používány spotřebitelem, pokud je toto označení vhodnější než R 31 nebo R 32,

— povinná pro některé peroxidy, které mohou prudce reagovat s urychlovači nebo promotory.

S 51 Používejte pouze v dobře větraných prostorách

— Použitelnost:

— látky a přípravky, u nichž se předpokládá uvolňování par, prachů, aerosolů, dýmů, mlh atd. nebo jsou k tomu určeny, což vede k riziku vdechnutí nebo k riziku požáru nebo výbuchu.

— Kritéria pro použití:

— doporučená tam, kde by nebylo vhodné použít S 38. Je tedy důležitá v případech, kdy je pravděpodobné, že tyto látky a přípravky budou používány spotřebitelem.

S 52 Nedoporučuje se pro použití v interiéru na velké plochy

— Použitelnost:

— těkavé, vysoce toxické, toxické a zdraví škodlivé látky a přípravky, které tyto látky obsahují.

— Kritéria pro použití:

— doporučená tam, kde může dojít k poškození zdraví dlouhodobou expozicí těmto látkám v důsledku jejich těkavosti z ošetřených velkých povrchů v domácnostech nebo v jiných uzavřených prostorách, kde se shromažďují lidé.

S 53 Zamezte expozici — před použitím si obstarejte speciální instrukce

— Použitelnost:

— karcinogenní a mutagenní látky a přípravky a látky a přípravky toxické pro reprodukci.

— Kritéria pro použití:

— povinná pro výše uvedené látky a přípravky, kterým je přiřazena alespoň jedna z následujících R-vět: R 45, R 46, R 49, R 60 nebo R 61.

S 56 Zneškodněte tento materiál a jeho obal ve sběrném místě pro zvláštní nebo nebezpečné odpady

— Použitelnost:

— všechny nebezpečné látky a přípravky.

— Kritéria použití:

— doporučená pro všechny nebezpečné látky a přípravky, u nichž je pravděpodobné, že budou používány spotřebitelem, a které musí být zneškodněny zvláštním způsobem.

S 57 Použijte vhodný obal k zamezení kontaminace životního prostředí

— Použitelnost:

  — látky, jimž byl přiřazen symbol ‚N'.

— Kritéria použití:

  — doporučená pro látky, u nichž je nepravděpodobné, že budou používány spotřebitelem.

S 59 Informujte se u výrobce nebo dodavatele o regeneraci nebo recyklaci

— Použitelnost:

  — všechny nebezpečné látky a přípravky.

— Kritéria použití:

  — povinná pro látky nebezpečné pro ozonovou vrstvu,

  — doporučená pro ostatní látky a přípravky, které je doporučeno regenerovat nebo recyklovat.

S 60 Tento materiál a jeho obal musí být zneškodněny jako nebezpečný odpad

— Použitelnost:

  — všechny nebezpečné látky a přípravky.

— Kritéria použití:

  — doporučená pro látky, u nichž se nepředpokládá použití spotřebitelem a jimž není přiřazena věta S 35.

S 61 Zabraňte uvolnění do životního prostředí. Viz speciální pokyny nebo bezpečnostní listy

— Použitelnost:

  — látky nebezpečné pro životní prostředí.

— Kritéria použití:

  — obvykle používána pro látky, jimž je přiřazen symbol ‚N',

  — doporučená pro všechny látky klasifikované jako nebezpečné pro životní prostředí, na něž se nevztahuje výše uvedené ustanovení.

S 62 Při požití nevyvolávejte zvracení: vyhledejte ihned lékařskou pomoc a ukažte tento obal nebo označení

— Použitelnost:

  — látky a přípravky klasifikované jako zdraví škodlivé větou R 65 na základě kritérií v bodě 3.2.3,

  — nepoužívá se pro látky a přípravky, které jsou uváděny na trh v aerosolovém balení (nebo v obalech vybavených uzavřeným rozprašovačem), viz oddíly 8 a 9.

— Kritéria použití:

  — povinná pro výše uvedené látky a přípravky, pokud jsou prodávány spotřebiteli, nebo u nichž je pravděpodobné, že budou používány spotřebitelem, kromě případů, kdy je povinné označení větami S 45 a S 46,

  — doporučená pro výše uvedené látky a přípravky používané v průmyslu, kromě případů, kdy je povinné označení větami S 45 a S 46.

S 63 V případě nehody při vdechnutí přeneste postiženého na čerstvý vzduch a ponechte jej v klidu

— Použitelnost:

  — vysoce toxické a toxické látky a přípravky (plyny, páry, částice, těkavé kapaliny),

  — látky a přípravky způsobující senzibilizaci při dýchání,

— Kritéria použití:

— povinná pro látky a přípravky, jimž byla přiřazena věta R 26, R 23 nebo R 42 a u nichž je pravděpodobné, že budou používány spotřebitelem, přičemž by mohlo dojít ke vdechnutí.

S 64 Při požití vypláchněte ústa velkým množstvím vody (pouze je-li postižený při vědomí)

— Použitelnost:

— žíravé a dráždivé látky a přípravky,

— Kritéria použití:

— doporučená pro výše uvedené látky a přípravky, u nichž je pravděpodobné, že budou používány spotřebitelem, a v případě, kdy je výše uvedené ošetření vhodné.

7.5.2 *Volba standardních pokynů pro bezpečné zacházení*

Při konečné volbě standardních pokynů pro bezpečné zacházení musí být zohledněny standardní věty označující specifickou rizikovost a určené použití látky nebo přípravku:

— obecně platí, že k formulování nejvhodnějšího bezpečnostního pokynu stačí čtyři S-věty; pro tento účel se považují kombinované věty uvedené v příloze IV za jednu větu,

— v případě S-vět týkajících se zneškodňování se použije jedna S-věta, pokud není zřejmé, že zneškodnění obalu nebo jeho materiálu nepředstavuje nebezpečí pro lidské zdraví nebo životní prostředí. Pokyn pro bezpečné zneškodnění je důležitý zejména u látek a přípravků prodávaných spotřebiteli,

— některé R-věty jsou nadbytečné, vyberou-li se pečlivě vhodné S-věty, a naopak; S-věty, které zjevně odpovídají R-větám, se uvedou na štítku pouze tehdy, mají-li zdůraznit specifické varování,

— při volbě standardních pokynů pro bezpečné zacházení musí být věnována zvláštní pozornost předpokládaným podmínkám použití určitých látek a přípravků, například rozprašování nebo jiným efektům aerosolu. Věty by měly být voleny s ohledem na určené použití,

— standardní pokyny pro bezpečné zacházení S 1, S 2 a S 45 jsou povinné pro vysoce toxické, toxické a žíravé látky a přípravky prodávané spotřebiteli,

— standardní pokyny pro bezpečné zacházení S 2 a S 46 jsou povinné pro všechny ostatní nebezpečné látky a přípravky (kromě těch, které jsou klasifikovány pouze jako nebezpečné pro životní prostředí) prodávané spotřebiteli.

Vedou-li věty vybrané podle přesných kritérií v bodě 6.2 k nadbytečnosti nebo dvojznačnosti nebo jsou-li jednoznačně zbytečné vzhledem ke specifickému produktu/obalu, mohou být některé věty vyřazeny.

8. ZVLÁŠTNÍ PŘÍPADY: LÁTKY

8.1 **Lahve na přepravu plynů**

V případě lahví na přepravu plynů se považují požadavky týkající se označování za splněné, jestliže jsou v souladu s článkem 23 nebo čl. 26 odst. 6 písm. b).

Odchylně od čl. 24 odst. 1 a 2 lze použít pro lahve na přepravu plynů s vodním objemem menším nebo rovným 150 litrů tyto možnosti:

— formát a rozměry štítku s označením mohou odpovídat ustanovením normy ISO/DP 7225,

— informace specifikované v čl. 23 odst. 2 mohou být uvedeny neodstranitelným způsobem na terči nebo štítku pevně přichycených na lahvi.

8.2 **Nádoby určené pro propan, butan nebo zkapalněné ropné plyny (LPG)**

Tyto látky jsou klasifikovány v příloze I. Ačkoliv jsou klasifikovány podle článku 2, nepředstavují nebezpečí pro lidské zdraví, jsou-li uváděny na trh v uzavřených, opakovaně plnitelných nádobách nebo v patronách, které nelze opakovaně plnit a které odpovídají normě EN 417, a to jako topné plyny určené pouze pro spalování.

Tyto nádoby a patrony musí být označeny odpovídajícím symbolem a R-větami a S-větami týkajícími se hořlavosti. Na štítku nemusí být uvedena žádná informace týkající se účinků na lidské zdraví. Informace týkající se účinků na lidské zdraví, která měla být uvedena na štítku, musí však osoba odpovědná za uvedení látky na trh sdělit profesionálnímu uživateli k používání ve formátu předpokládaném v článku 27 směrnice. Spotřebiteli by měly být sděleny dostatečné informace k tomu, aby mohl učinit všechna nezbytná opatření k ochraně zdraví a bezpečnostní opatření, jak jsou předpokládána v čl. 1 odst. 3 směrnice 91/155/EHS, ve znění směrnice 93/112/EHS.

8.3 **Kovy v kompaktní formě**

Tyto látky jsou klasifikovány v příloze I nebo se klasifikují podle článku 6. Některé z těchto látek, ačkoliv jsou klasifikovány podle článku 2, nepředstavují ve formě, v jaké jsou uvedeny na trh, nebezpečí pro lidské zdraví v důsledku vdechnutí, požití nebo styku s kůží nebo nebezpečí pro vodné prostředí. Takové látky nemusí být opatřeny štítkem podle článku 23. Všechny informace, které měly být uvedeny na štítku, musí však osoba odpovědná za uvedení kovu na trh sdělit uživateli způsobem předpokládaným v článku 27.

8.4 **Látky klasifikované větou R 65**

Látky klasifikované jako zdraví škodlivé na základě nebezpečí při vdechnutí nemusí být označeny jako zdraví škodlivé větou R 65, jsou-li uvedeny na trh v aerosolovém balení nebo v obalech vybavených uzavřeným rozprašovačem.“